

Rada Ilic
1520 — 16th St. N. W.
8-15-00 IN SPIRIT
FOREIGN LANGUAGE ONLY

VESTI IZ SLOVENIJE

PISMO IZ TRPEČIH domov. — Prijatelj lista nam je iz Evrope poslal pismo, ki ga je dobil od svojega znanca iz domovine. Pismo v strahotni luči prikazuje sedanje razmere doma pod komunisti. Zato ga objavljamo v celoti:

"Dragi! Upam, da mi bo sreča mila in da bo to pismo prišlo v Tvoje roke brez običajne cenzure. Ti pišem natančneje o razmerah, ki vladajo sedaj pri nas.

Zal se tu ne morem počutiti pristo in mi je zato še težje, da nismo skupaj. Zdal, ko vem, da ste se znašli na zeleni veji in se materialno opomogli, mi je mnogo lažje. Pri podjetju, je mislim, vsaj za bližnjo bodočnost vse v redu. Dela se kot pred vojno na privatni iniciativi, ker obstoja dogovor z inozemstvom. Toda v tako ugodnem položaju se nahajata le Singer in Phillips, vse ostalo je podzavljeno in tako so tudi vsi nameščenci prešli v državno službo. To je naravno velika prednost za me, ker ni priganjanja na delo in se ne dela nepotrebnih izdelkov. Tudi plače so nekoliko boljše, tako da more samec izhajati. Da ste vi storili dobro, ker ste odšli, vam je upam, jasno. Gotovo je, da imate od časa do časa domotožje. V tem oziru bi vam rad svetoval, da pozabite, da je povsod lepo, a doma najlepše. Beseda doma ima vrednost le tam, kjer je dom svoboden, kjer je vsak sam gospodar nad samim seboj in kjer se človeku nudi možnost napredka na osnovi njegovih sposobnosti. Vsega tega pri nas več ni. Vsak mora biti stroj, ki dela za sistem, a izmозogavanje je tako, da komaj ostane za polovico najprimitivnejših zahtev. A pri tem ni ničesar. Ne moreš kupiti šivanke, ne žarnice, ne stekla, ne noža ali metle, ne lonca, ne svinčnika — ničesar. Je nekaj tekstilij in čevljev slabe kakovosti, a število točk je minimalno, a mnogi jih sploh ne dobe, čeprav jim pripadajo. Najbrže

"Suženj ne more nikdar premagati svobodnega človeka"

Tako je izjavil Ernest Bevin ob razhodu ministrov držav Atlantskega pakta.

London. — Zborovanje ministrov držav, ki so vključene v Atlantskem paktu, je končano. Odgovorni krogi pravijo, da bodo imeli zavezniki samo tri leta časa za zgraditev zapadnega vojaškega obrambnega sistema, do kakršnega bi imeli Sovjeti spoštovanje ali respekt. Sovjetski oboroževalni program bo dosegel svoj vrhunec v l. 1952 in 1953. Pozicija Zapada v tem času bo skrajno nevarna, če se dotlej ne bo mogel dovolj pripraviti na obrambo.

Tri na dan

Argentinski diktator Peron je dobil od Amerike 125 milijonov kredita. Če ni mar posojilo, kar je koncem konca vseeno. Samo da je "gnar."

Ali se prav spominjamo, da se je nekdo nek Peron gvišal, da si raje odseče svojo desno roko, predno bi sprejel posojilo od Zed. držav! Tako nekako se je repencil.

Poznamo še drugega diktatorja, ki zdaj krotko zoblje iz rok Strica Sama, čeprav je še pred par leti gobeždal o nazadnjaški Ameriki. Ta teden bodo počastili trije njegovi oprede slovensko metropolo v Ameriki. Tovariši si bodo segli v roke: gliha vkup štriha.

SHOWERS
Vremenski prerok pravi:

Deloma oblačno, gorko, grmeenje in dežni prši popoldne in zvečer.

Deloma oblačno, gorko, grmeenje in dežni prši popoldne in zvečer.

Deloma oblačno, gorko, grmeenje in dežni prši popoldne in zvečer.

jih je bilo "plansko" premalo tiskanih ali pa zato, ker bi zmanjkalo poslednje blago iz izlozb, če bi imeli vsi točke. S hrano je isto. Državne sadjarnice (a drugih ni) prekladajo sadje z lopatami, a kmetje na trgu so zelo dragi.

Za predpisano količino mesa te država redno ogoljufa ter da manj ali nič, a mala količina masti, ki ti pripada, lahko prav tako izostane. Mila je komaj za umivanje, tako da predstavlja pranje perila pravi problem. Tako bi lahko pisal v neskončnost. Vse kar je bilo prej zdravemu in delavnemu človeku v veselje, je zdaj izginilo. živimo le še od humorja in nade, da bo tudi tega enkrat konec, čeprav si časa ne moremo predvideti. Toda naš kraj kljub temu ne bo srečen, ker so ljudje brezobzirni in režejo ljudem kupone na debelo, če zamudijo delo. Neopravičen izostanek od dela je na pr. če moraš stati v "repu" za krompir, da ni družina lačna. Tu so ljudje, ki zahtevajo nadurno delo, a potem so še sestanki sindikata in političnih organizacij, ter "prostovoljno" delo za zidanje hiš, v katerih bo stanovala vojska in policija, autoceste, po katerih se bodo vozili partijci in "boljši" izletniki."

"Suženj ne more nikdar premagati svobodnega človeka"

Tako je izjavil Ernest Bevin ob razhodu ministrov držav Atlantskega pakta.

London. — Zborovanje ministrov držav, ki so vključene v Atlantskem paktu, je končano. Odgovorni krogi pravijo, da bodo imeli zavezniki samo tri leta časa za zgraditev zapadnega vojaškega obrambnega sistema, do kakršnega bi imeli Sovjeti spoštovanje ali respekt. Sovjetski oboroževalni program bo dosegel svoj vrhunec v l. 1952 in 1953. Pozicija Zapada v tem času bo skrajno nevarna, če se dotlej ne bo mogel dovolj pripraviti na obrambo.

Tri na dan

Argentinski diktator Peron je dobil od Amerike 125 milijonov kredita. Če ni mar posojilo, kar je koncem konca vseeno. Samo da je "gnar."

Ali se prav spominjamo, da se je nekdo nek Peron gvišal, da si raje odseče svojo desno roko, predno bi sprejel posojilo od Zed. držav! Tako nekako se je repencil.

Poznamo še drugega diktatorja, ki zdaj krotko zoblje iz rok Strica Sama, čeprav je še pred par leti gobeždal o nazadnjaški Ameriki. Ta teden bodo počastili trije njegovi oprede slovensko metropolo v Ameriki. Tovariši si bodo segli v roke: gliha vkup štriha.

Med G. M. korporacijo in unijo dosežen ugoden sporazum

Nova pogodba, ki bo veljavna pet let, določa \$100 penzije in 4-centno zvišanje mezde na uro.

Detroit. — General Motors korporacija in CIO avtna unija sta se v torek zedinili za nov petletni kontrakt z letnim zvišanjem mezde po 4 cente na uro. Delavci, ki so zaposleni 25 let ali več, bodo prejeli \$100 mesečne penzije, v čemer pa niso vključeni dobrobiti od ustanove za socialno varnost, kar bo še posebej izplačevano. Kolikor se bodo zvišala federalna izplačila, toliko se bo zvišala tudi penzija.

Sporazum mora biti zdaj odobren od korporacije, avtne unije in njenega članstva. V 100 tovarnah General Motors korporacije po vsej deželi je približno 235,000 delavcev, ki bodo deležni 4-centnega zvišanja nje mezde na uro in penzij. Nadaljnih 30,000 tako zvanih tool in die delavcev bo dobilo tudi vse to in še dodatnih 5 centov zvišanja mezde na uro.

Povprečna mezda avtnega delavca znaša zdaj po \$1.65 na uro.

Poizvedovalni kofiček

Kje se nahaja Minka Meglič? Njeno deklško ime žan. Doma je iz sv. Jošta pri Kranju. V Ameriko je odpotovala 1901. Leta 1914 le bila nekje v okolici Chicaga, kjer je imela svojo farmo. Sedaj je stara; če živi, okrog 76 let. Zelo hvaležen bom če mi kdo kaj sporoči o njej na naslov: Stanislav Tomazin, Box 265, Lipton, Sask. Canada.

Ivanka Berlan, Frankopanska cesta 12, Ljubljana, išče svojo mater, odnosno svoje po pol sestre in brate. Mati se je poročila z nekim Pepperjem in ji je zadnjič pisala leta 1941. Pisala mi je iz Clevelanda. Zelo hvaležna bo vsakemu, če bi ji o tem kaj sporočil.

Marija Timayer, Osnabrueck, Lieneschweg 83, Germany, bi rada zvedela za naslov svojega brata Johna Znidaršič, ki se nahaja nekje v Zed. državah, baje nekje v W. Va.

DAJ BRAT, DAJ SESTRA, SPOMNI SE BEGUNCEV S KAKIM DOLARJEM

Aretacija Fuchsovega lovriša, vohuna Golda, ki je izdajal atomske tajnosti Sovjetski zvezi

Izdajalec, čigar pravo ime je bilo Golodnicky, je ruskega židovskega porekla. — Zaprti dr. Fuchs je priznal FBI agentom zveze z Goldom.

V Chicagu bo v četrtek seja katoliškega koncila za oskrbo beguncev

Mr. Anton Grdina, ki je član katoliškega koncila za preskrbo beguncev, je prejel vabilo, naj pride na sejo v Chicagu, ki se bo vršila v četrtek 25. maja v hotelu Knickerbocker.

Na tej seji bodo delegatje razpravljali, kako dobiti iz Evrope še ostale brezdomce, zlasti pa kako pomagati takim, ki so delno pohabljeni, ali slepi. Za take je treba poskrbeti, da se bodo priučili kakšnega rokodelstva, da si bodo v stanu sami služiti vsakdanji kruh, kjer koli bodo žele prebiti ostali del svojega življenja.

Odobritev predloge za višjo pokojnino in socialno zavarovalnino

Washington. — Senatni finančni odbor je 17. maja odobril predlogo za razširjenje social security sistema, kateri naj bi kril deset milijonov več ljudi, in za zvišanje starostne pokojnine.

Še 39 veteranov civilne vojne

Washington. — Danes je živih še 39 veteranov, ki so se borili v ameriški državljanski vojni. Najmlajši med njimi je Theodore A. Penland iz Vancouvera, Wash., ki je star 101 leto.

Fuchs je izročal atomske tajnosti Goldu, ta pa jih je oddajal naprej agentom sovjetske vlade. Prvikrat sta se dr. Fuchs in Gold sestala leta 1944. Ob času aretacije je bil Gold zaposlen v neki bolnišnici v Philadelphiji kot kemik.

Policija svari, da tisti, ki drvi z avtom, je vedno na izgubi

Clevelandska policija svari, da vsaka brzina, tudi če je pod dovoljeno brzino, ki je prevelika za oster ovinek, ali če je treba naglo ustaviti, da se prepreči kolizija, ali da se izognemo otroku, ki prileti nenadno pred avto — je nevarna. Vsaka brzina, kadar voznik ne more imeti vozila v polni kontroli, je nevarna. Zato clevelandska policija resno svari motoriste: dirkač vselej izgubi.

RAZKRINKANJE DELOVANJA SLOVENSkih KOMUNISTOV

Ponatis iz kongresnega zapisnika o pričevanju M. Cvetiča

(Nadaljevanje)
Mr. Tavenner: Da:
Mr. Cvetič: Slovenska Narodna Podporna Jednota.

Mr. Tavenner Kaj pomeni to? Mr. Cvetič: V angleščini pomeni: Slovenian National Benefit Society. Druga organizacija je bila Amer. Bratska Zveza in Slovenski Ameriški Narodni Svet. To so bile tri glavne organizacije. Hočem pa poudariti, da to niso komunistične organizacije, toda člani komunistične partije, kakor na primer jaz sam, so bili nstruirani, naj zanese partijsko linijo v te organizacije. To niso komunistične organizacije. Želim, da bo to jasno.

Mr. Tavenner: To so organizacije, ki bile objekt (predmet) komunistične partije? Mr. Cvetič: Tako je. Mr. Tavenner: Govorili ste o Slovenski komisiji na nacionalni ravni. Ali je bila v Pittsburghu Slovenska komisija tudi na lokalni ravni? Mr. Cvetič: Da. Trije vodilni člani te komisije v Pittsburghu smo bili: jaz, Anthony Cipic in George Witkovich. Mi smo bili vodje te komisije v Pittsburghu.

Mr. Tavenner: Ali ste bili vi predsednik te skupine? Mr. Cvetič: Da. Mr. Tavenner: Kot predsednik Slovenske komisije ste bili tudi član Nacionalne komisije komunistične partije na vseameriškem obeležju? Mr. Cvetič: Tako je. Bil sem izvoljen za predsednika Sloven-

Kongres odobril 350 milijonov za izboljšanje mornarice, ki bo kos današnji atomski dobi

WASHINGTON. — Kongres je lje eno podmornico, opremljeno odobril načrte za izgradnjo s pogonsko silo tajnega "zaprtedne" atomske "dobre" mornarice z najnovejšimi podmornicami, ki jih bo poganjala atomska energija, in ladjami z ogromnimi ploskvami za odstreljevanje samovodljivih raket in bomb.

Uvidevajoč zgodovinsko važnost pomorske vojne že drugič v enem desetletju, je kongres dovolil 350 milijonov dolarjev za modernizacijo in ojačenje vojne mornarice. Predloga določa izgradnjo 112 novih ladij in preureditev ter moderniziranje 200,000 ton sedanjih ladij.

Važnost novih podmornic Mornarica bo zgradila na podlagi tega programa eno eksperimentalno podmornico z atomsko pogonsko silo, ki bo stala okoli 40 milijonov dolarjev. Da-

POLICIJA SVARI, DA TISTI, KI DRVI Z AVTOM, JE VEDNO NA IZGUBI

Clevelandska policija svari, da vsaka brzina, tudi če je pod dovoljeno brzino, ki je prevelika za oster ovinek, ali če je treba naglo ustaviti, da se prepreči kolizija, ali da se izognemo otroku, ki prileti nenadno pred avto — je nevarna. Vsaka brzina, kadar voznik ne more imeti vozila v polni kontroli, je nevarna. Zato clevelandska policija resno svari motoriste: dirkač vselej izgubi.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Trideseti dan — V petek bo v cerkvi sv. Vida ob 7:45 maša za pok. Johanno Arko v spomin tridesetdnevnice njene smrti.

Prememba seje — Klub Ljubljana bo imel svojo mesečno sejo v ponedeljek 29. maja, namesto v torek, ki je Spominski dan in velik ameriški praznik. Članstvo naj to upošteva.

Deseta obletnica — V soboto ob 6:30 bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pok. Franka Penca v spomin desete obletnice njegove smrti.

Štirinajsta obletnica — V nedeljo ob 7 bo darovana v cerkvi sv. Kristine maša za pok. Alice Pinčulič v spomin 14. obletnice njene smrti.

Danes asesment — Danes je 25. dan v mesecu. Društveni tajniki in tajnice pobirajo društveni asesment. Vsak društvenik naj gleda, da bo imel pri društvu vse poravnano. Društvo je naš največji prijatelj v sili.

Spominska akademija

4. junija v SND na St. Clair Ave. Akademija se prične točno ob 4 popoldne na 4. junija. Kdor namerava iti k "sveti uri" v Stadionu, bo imel še dosti časa, ker bo Akademija gotovo končana ob 6. uri. — Udeležence duhovnih vrb bodo mogle priti vsaj k drugemu delu Akademije, pri katerem govorijo prevz. škof dr. Gregorij Rožman.

Danes (četrtek) zvečer bo v Slovenski pisarni sestanek vseh, ki sodelujejo na odru pri Akademiji (osebje za žive slike in fantje-telovadci za simbolično vajo). Prosimo takoj po šmarjniški pobožnosti (t. j. nekako ob 8). Naj pridejo tudi otroci za prvi prizor "mati Slovenija". Nabavite si vstopnice v predprodaji. Vse vstopnice (na balkonu in spodaj) so po \$1.

Rumunija pozvala Ameriko, naj zmanjša svoj štab v Bukarešti

Ameriška vlada mora reducirati osebje svojega poslanštva v Bukarešti na 10 oseb.

Bukarešta. — Rumunska vlada je zahtevala od ameriške vlade, naj slednja reducira osebje svojega poslanštva v Bukarešti na 10 oseb. Obenem je rumunska vlada sporočila, da bo do istega števila reducirala tudi osebje svojega poslanštva v Washingtonu.

V rumunski noti je rečeno, da je ta zahteva posledica "sovražnega zadržanja ameriške vlade napram rumunski vladi", in "vohunskih aktivnosti osebja ameriškega poslanštva." Muenchen, Bavarska. — Ameriška visoka komisija je tukaj obsodila nekega Čeha na dve leti ječe, ker je snemal slike ameriških vojaških manevrov v Nemčiji. Obojenc, Karl Wanka, ki je star 55 let, se je priznal za krivega in izjavil, da so ga češke oblasti prisilile do špioniranja.

AMERIŠKA DOMOVINA

(JAMES DEBEVEC, Editor) Cleveland 3, Ohio
6117 St. Clair Ave. Henderson 1-0628
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA

Za Zed. države \$8.50 na leto; za pol leta \$5.00; za četrt leta \$3.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$10.00 na leto. Za pol leta \$6.00, za 3 mesece \$3.50.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$8.50 per year; \$5.00 for 6 months; \$3.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$10 per year. \$6 for 6 months, \$3.50 for 3 months.

MAY 1950						
SUN	MON	TUE	WED	THU	FRU	SAT
1	2	3	4	5	6	
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Entered as second class matter January 6th 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd 1879.

83 No. 103 Thurs., May 25, 1950

Jugoslavija hiti s podržavljanjem kmetij

V večeršnjem uvodniku smo povedali, kako so sovjetski komunisti pričeli z razlašanjem in podržavljanjem lastnine ruskih kmetov, danes pa bomo govorili o nastajanju kolhozov v deželah ostalih "ljudskih demokracij," zlasti v Jugoslaviji, kjer najhitreje podržavljajo kmetije in kjer kmalu ne bo več svobodnih in samostojnih kmetov.

Načini, kako razlastiti kmete, kako jih napraviti popolnoma odvisne, so torej v vseh deželah za železnim zastorom skoraj popolnoma enaki, vsaj vsi izvirajo iz istega skupnega, to je komunističnega nauka. Razlika je v raznih državah le v tem, kako hitro hočejo doseči popolno kolektivizacijo kmetijstva.

Kolhozi nastajajo

Najbolj počasi, kakor za enkrat izgleda, napreduje kolektivizacija na Poljskem, sledi pa ji Češkoslovaška, kjer naj bi bila kolektivizacija izvedena do konca leta 1952. Nekaj podobnega je tudi na Madžarskem, kjer so odvzeli veleposestnikom okrog 3 in pol milijona katastralnih orolov zemlje; to je približno dva milijona hektarjev. To zemljo so razdelili na 650.000 kmetov in kmečkih delavcev, na vsakega so prišli torej nekako 3 hektarji zemlje. Popolnoma jasno je, da "kmetje" s tako površino zemlje niso bili in niso sposobni samostojnega kmečkega življenja. Prisiljeni so bili torej, da so se vključili v skupne obdelovalne zadrage, ki pa v resnici niso nikaka zadruga. So le drugače imenovana državna posestva, kjer morajo "kmetje" delati kot navadni poljedelski delavci, so pa seveda pri tem popolnoma odvisni od tajnikov teh zadrug, ki pa jih postavi država.

Poleg teh "kmetov" pa je na Madžarskem še okrog 200.000 samostojnih kmetov, ki bi pri rednih razmerah bili sposobni, da bi v redu obdelovali svoja posestva. To pa so takozvani "kulaki," za katere je predvideno, da morajo čimprej izginiti, vključiti se bodo morali polagoma v skupne obdelovalne zadrage. Le sedem odstotkov poljedelske površine je na Madžarskem vključenih v državna posestva ali v sovhoze, to je v socialistična gospodarstva.

Skoraj podobne razmere so tudi v Rumuniji.

V Bolgariji je okrog 200 kolektivnih zadrug, ki imajo več kakor 80.000 članov. Ker pa je bil pred vojno na Bolgarskem okrog en milijon kmečkih gospodarstev, je torej številno kolektiviziranih kmečkih gospodarstev še vedno razmeroma malo. To nam kaže, da se kmetje upirajo vstopu v kolektivne zadrage, dokler je le mogoče. Vendar pa bo odpor proti vključitvi v te kolektivne zadrage vedno težji, ker dobijo le zadrage vsa sredstva za izboljšanje kmetijstva. Svobodni ali samostojni kmetje — ali kakor jih imenujejo uradno "kulaki" — ne dobijo ne sredstev za uničevanje in zatiranje škodljivcev, ne dobijo ne umetnih gnojil in ne kmetijskih strojev in ne kmetijskega orodja in ne dobijo dobre plemenske živine. Ker so brez zadostnih kmetijskih strojev, bi potrebovali več delavnih moči za obdelovanje svojega posestva. Delavcev pa skoraj ni mogoče dobiti ali pa jih kmetje ne morejo plačati. Če pa bi kdo le še dobil kmetijske delavce za obdelovanje svoje zemljiške posesti, ta je izkoriščevalec in škodljivec delavnega ljudstva, in tak pač nima pravice do obstanka.

Če bi kdo mislil, da je drugače v državi ljudske demokracije, ki je sprta s Sovjetsko zvezo, bi se motil. V predvolivni agitaciji za parlamentarne volitve, ki so bile v Jugoslaviji dne 26. marca, so vsi — zlasti pa vodilni — govorniki in politiki poudarjali, da je treba čimprej povečati število kmetijsko-obdelovalnih zadrug in pa število članov v teh zadrugah. Zanimivo je, da je do sedaj v Jugoslaviji socializiran večji odstotek kmetijske proizvodnje kakor pa v drugih državah vzhodne ljudske demokracije; socializirano je namreč po uradnih podatkih preko 20 odstotkov vse kmetijske proizvodnje. Tudi je najvišja dovoljena zasebna lastnina na zemljiški posesti v Jugoslaviji nižja kakor pa je v ostalih komunističnih deželah, znaša namreč le 30 hektarjev.

Poleg 80 velikih državnih posestev je danes v Jugoslaviji že preko 5.000 kmetijsko-obdelovalnih zadrug, ki so v resnici le komunistične kolektivne zadrage. Te razpolagajo skupno s 3500 traktorji in 15.000 drugimi večjimi kmetijskimi stroji.

Kakor v Bolgariji in tudi v ostalih komunističnih državah, imajo tudi v Jugoslaviji prednost pri vseh kmetijskih potrebščinah zadrage. Samostojni kmetje, "kulaki," so visoko obdavčeni in predpisi oddaje pridelkov so tako visoki, da jih ni mogoče izpolniti. Kdor pa predpisom ne zadosti, ta bo končno prisiljen, da "prostovoljno" pristopi v zadrugo.

Kakor na eni strani moramo odklanjati različne načine takozvanega kapitalističnega izrabljanja kmeta, tako moramo pa ravno tako na drugi strani odkloniti popolno zaslužjenje kmeta državnemu kapitalizmu. Eno in drugo vodi do popolne odvisnosti kmeta in zato tudi do izgube osebne svobode.

Kakor je skoraj vedno "srednja pot najboljša pot," tako moramo tudi v kmetijstvu zagovarjati srednjo pot, to pa je svoboden in samostojen kmet, ki je združen v pravih in svobodnih kmetijskih organizacijah, predvsem v samostojnih kmetijskih zadrugah.

NOVINE

ZA SLOVENCE "SLOVENSKE KRAJINE" V AMERIKI

Horvat Martin.

Mlinar Jožef

Bilo je toploga februarjskoga dneva. Topeo jug je vlekeo od Razkriža. Goste megle so šle proti severi. Sunce se je zdaj pa zdaj pokazalo vo od mege. Muraja pred mesec dnevom zmrazilo. Led je bio vse prek po Muri, tak, ka je lejko vsakiš šo prek nje. Mlinovje so pomali mleli. Mlinarje so sekali led okoli mlinov, da so se mlini pomali vrteli.

Tak je bilo tudi pri Jožefovom mlini. Jožef je gledao vo nad okno z svoje mlinske kučice, kak se je led odpuščao. Mislo si je, kak de pa hudo, da se led odtopi. V svojih 60 letih je že dosta doživljal na Muri. Bio je že tudi večkrat v smrtnoj nevarnosti. Najhuje je bilo, gda se je led odduščao, te so se mlinski lanci strgali i mlin je šo dol po Muri. Te so pa mogli mlin vsikdar dolnositi, to je pa dosta dela bilo.

Bilo je že navečar. Jožef je kuro v šporhati. Spravlao se je k večerji. Zeo si je ceker i pomali vo ž njega devao mešo pa kruh. Notri je najšeo tudi "Novine". Žena njemi je vsaki večer prinesla večerjo, pa nekaj skuhe, ka si je Jožef zajtrk kuhao sam. Te pa njemi je vsaki tjeđen "Novine" djala notri, ka je Jožef včas čteo. Vužgao je lampaš pa se navečerjao, te pa gledao "Novine". Najprle je gledao, gde pišejo od izseljencov. Mlinar Jožef je meo tudi hčer v Franciji. Svojo hčer Ančko je rad meo. Jako krivo se njemi je vidlo, da je odhajala z domi. Meo e šče tudi dva sina: Jožka, pa Martina. Jožka je bio pri soldakaj. Martin pa doma pomali vertivao.

Čteo je naprej, pa nikaj ne najšeo od svoje Anike. Kak je to, si e mislo, ka tak dugo nikaj ne piše. Domo je že nej pisala mesec dni, pa tudi v "Novinaj" je nikaj zdaj nej bilo. Anika je bila vrla dekla. Doma je rada pomagala materi, bila je vsikdar vesela i tudi pobožna. 19 let je bila stara, gda je mogla zapu stiti svoj rojstni kraj i se podati v tujino. Kak žmetno se je poslavalala od oče, matere pa brata Martina, gda je odhajala.

Zmislila se je šče na Jožeka, ki je bio deleč nindri v Srbiji. Prala je sprva pogostoma, pe nez je tudi precj poslala. Na, stariva sta bila zadovolniva. Samo že mesec dni nej bilo nikšega glasa od nje.

Bila je noč. Veter je henjao i postalo je mrzlo. Jožef je čteo naprej glase i vsefele drugo. Da pa za en čas so njemi oči šle vkup, zadremao je. Mlin je klepetao svojo večno pesem, tak, da je Jožefova žena tujan domo čula. Bila je vesela, gda je čula, ka se mlin vrti, kajti meo je Jožef vsikdar dosta mleti. Ljudje so ga hvalili, ka je vsakšemi pošteno napravlo. Zdjaj pa je samo odnok mlin začno henjavati. Jožef kak je dremao, je včas gor skočo, ar je spoznao, ka je vse tiho gratalo. So je vos kučice gledat k kolam i je opazo, ka se je led gor na kola napravlo i to je oviralo, ka je mlin henjavao. Skočo je po

sekirico i začno tuči led dol z gredla ilopat. Malo ga je popravo, začno se je mlin pomali znova gibati. Jožef je nasipao več kukarice v grad. Kamen je začno klepetati svojo večno peznelo: tek, tek. Jožef je odišeo nazaj v svojo kučico i dremao naprej. Vreme se je vuni spreminilo. Vodne je pihao jug, proti večerji pa je malo henjao. Tak koli ponoči je pa pa začno malo vleči. Led v Muri se je odpuščao čiduže bole. Megle so šle proti severi. Mesec je že proti zajtrki gor prišeo, da pa so ga megle zdaj pa zdaj zakrivale.

Tam nindri gor je nekaj začumilo. Led se je odpustilo i cele ploče so se genole. Mlinski lanci na Jožefovom mlini so se napnoli i črk, črk. Lanci so spokali i mlin se je stepeo. Jožef se je zbudil, znao je včas, ka se godi. Skočo je gor i bežao vo. Brvi so bile v eden kraj nagnjene i vse ledene. Jožef je bežao po brveh i se poškalao, spadno je. Pri bregi je nej bilo jako zmržnjeno i led se je pod Jožefom potro. Jožef e roke razpresto i se oddržao na površini. Zakričao pe. Njegov sosed, mlinar Marko, je čuo krik. Ciaravno je njegov mlin bio tudi v nevarnosti, je bežao Jožefi na pomoč. Zeo je nekšo štango i jo dao Jožefi v roke. Jožef se je oprijeo štange. Marko ga je z velikim trudom spravlo na breg. Jožef je stao na bregi vse zmržnjeno. Voda je cupala ž njega, mrzlo njemi je bilo. Marko njemi je dao svoj kaput i nemi velo, idi domo.

Led je henjao. Voda ga je nej mela moči več gnati dele. Mlinovje so ostali nepriveznati. Denilo se je že, jug je pihao še naprej. Na Rakriži je zvonilo zdravo Marijo. Marko se je prekrižao, i molo svopo jutranjšjo molitev. Mislo si je na Jožefa: sirmak, da se samo nebi prehlado. Njeva sta bila velkiva prijatelja že od rane mladosti. Bila sta si vsikdar sosida na Muri i sta si pomagala pri vsakšem deli. Radiva sta se mela.

Jožef je prišeo domo i povedao ženi pa sini, ka se je zgodilo. Martin je šo po težake i so šli pa so mlin dol znosili, kajti na mleti več nej misliti. Jožef je ostao v posteli več dni. Pozvali so doktora, te je pa samo kimao z glavov. Pravo je, ka je močno prehlajeni. Bilo je za dva tjeđna. Led na Muri je odišeo čista. Mline so nazaj gor znosili. Odišeo je led na Muri, a odišeo je tudi mlinar Jožef, odišeo je s te skuzne doline v — večnost.

Charleyjeva teta v New Yorku

New York. — Včeraj popoldne je pevsko in dramatsko društvo "Domovina" priredilo v Slovenskem domu v Brooklynu prijetno popoldne. Nastopil je najprej pevski zbor, ki je zapel nekaj pesmi, nato pa so zaigrali "Charleyjevo teto". Dvorana je bila dobro zasedena, kljub izredno lepemu dnevu, ki je v New Yorku v zadnjih mesecih

skoro redkost. Tako petje kot igra so zbrano slovensko družbo hitro spravili v dobro voljo. Zasluga kajpak vseh sodelujočih. Igro je režiral Mr. Anthony Osovnik, glavne vloge so imeli Metod Končan, John Holešek, Rudy Večerin, Vera Oblak, Ruth Kepic, Charles Klesin itd. Vsa pohvala režiserju, pa tudi večini igralcem, le nekateri bi skoro morali malo bolj naštudirati. Pa: komedija je komedija in namen je doseglja.

Tako, vidite, tudi v New Yorku, spet po malem življenje. Prihodnja nedelja bo za Slovence v znamenju farne prireditve v cerkveni dvorani. Popoldne po šmarnicah, ki bodo ob štirih, bo začetek. Na sporedu so razni otroški prizorčki, pa petje pevskega društva "Domovina". In, veste kdo še pride: čarovnik! Zanimanje veliko zanj. Kako bi tudi ne bilo, saj bo morda s seboj pripeljal poseben mlin. Ne za moko, ampak: starejše dame premelje v mlade zale deklice! Ni še popolnoma gotovo, če bo pripeljal mlin, ker je rekel, da bi ga prevzelo mlina preveč "koštal" in bi bilo nerodno, če bi dovolj dela potem ne imel. Po drugi strani pa pripovedujejo, da so si nekateri že rezervirale mesta za mlin, čeprav jim skoro še ne bi bila pomladitev potrebna... Vsekakor bo zanimivo in tudi veselo.

Za danes dovolj, še drugič kaj napišem. Pozdrav vsem! Posebej Vam, gospod urednik! Miha Rekar

Telefonska družba bo na 4. junija razširila svojo postrežbo

D. B. Wiles, komercialni poslovodja za Ohio Bell Telephone Co. sporoča, da bo družba na 4. junija razširila telefonsko omrežje v Clevelandu in v predmestjih. Odjemalci bodo imeli boljše in hitrejšo postrežbo, ki jih ne bo stala nič več. Načrt je odobrila tudi Ohajska javna utilitetna komisija.

V delu je zdaj vse, da se vpele potrebno opremo za ta novi načrt, ki bo ustvaril v Clevelandu tri cone: vzhodno, zapadno in južno. Tudi telefonsko omrežje v predmestjih bo razdeljeno v tri skupine: vzhodno, južno in zapadno.

Po novem načrtu bodo telefonski klici med vzhodno stranjo v predmestju ter vzhodno stranjo v Clevelandu smatrani kot lokalni klici, ki so cenejši. Enako bo tudi s klici na južni in zapadni strani med seboj. Vsi odjemalci v teh krajih bodo klicali drug drugega z dialom.

Za vse te nove sisteme bo ista telefonska cena kot je v veljavi sedaj. Vsi klici v predmestja bodo postreženi naravnost iz Clevelanda. Kjer so odjemalci raztreseni v predmestjih, bo cena klicem zmanjšana, ker se ne bo več računalo po oddaljenosti v miljah.

Da se ta načrt omogoči in vpele dial sistem, bo telefonska družba postavila centrale v Bedfordu, Hillcrest, Montrose in Wickliffe. Wickliffe in Hillcrest bo začela obratovati v nedeljo 4. junija, Bedford in Montrose pa na 27. avgusta. Vsak odjemalec bo od tedaj naprej lahko klical na dial v Cleveland ali kam drugam v predmestja.

Saj ni vzroka za razburjanje

V vlaku se je vozila stara ženska, ki je neprestano vrtela jezik, tako da se je neki možak končno naveličal drdre in zaklical: "Molči že enkrat, stara malopridnica!"

Ženska se je globoko užaljena obrnila do sosednjega gospoda, češ: "Kaj poročete vi k taki nezaljšani nesramnosti?"

Gospod: "Nikar se ne razburjajte! Jaz tudi že 30 let ne opravljam več svojega poklica, pa mi ljudje še vedno rečejo gospod lekarnar."

Kulturna kronika

Slovenska povojna proza (Pismo iz domovine)

(Preden nadaljujemo z današnjo "Kulturno kroniko", moramo podati čitateljem nekoliko pojasnila in popravkov napak, ki so se nam vrinile v "Kroniko" pretekli teden. Predvsem naj povemo, da je avtor prelepe pesnitve "Oče piše sinu..." slovenski pesnik in pisatelj dr. Anton Novačan, ki živi zdaj v Argentini in čigar ime je bilo pomotoma in nehote izpuščeno. Dalje je tiskarski škrtal s celir: svojim kopitom zagazil v opombo, ki naj bi povedala, kaj je argentinski "asado." Asado je na raznju pečena slasna govedina, ki je argentinska narodna jed. — Toliko v blagotno pojasnilo in — oprostilo. — Uredništvo).

Ko smo med vojsko sedeli v fašističnih ječah ali v koncentracijskih taboriščih, smo se večkrat pogovarjali, kako bo po njej. Sanjali smo o svobodi, ki se nam je smehljala od daleč. Pri tem je pogovor vedno nanesele tudi na književnost: kako bo reagirala na vse strahote, ki jih je doživljalo naše ljudstvo, kako bo izrazila vse silne spremembe v ljudski duševnosti, v značaju slovenskega človeka. Ugibali smo o vsem mogočnostih, ki se ji bodo odprle v svobodi, ki smo o njej sanjali. Ali bo mogla in znala izkoristiti vse bogastvo motivov in snovi iz osvobodilne vojske, ali bo mogla in znala izraziti se trpljenje, junaštvo, razočaranje in nova doganjanja slovenskih ljudi? — Ali se bodo oglasili pisatelji, katerih umetniška sila in idejna globina bo enakovredna temu dogajanju? Ob teh pogovorih sem se pogosto spomnil, kako sva včasih pred vojsko z mladim pisateljem A. K. živo razpravljala sedeč v Daj-Damu v kmečki sobi pri pol litra terana o snovni in čustveni revščini sodobne slovenske proze. Jaz sem trdil, da imajo pisatelji premalo domišljije in ustvarjalne sile, da hodi jo z zavezanimi očmi mimo življenja in ne opazijo snovi, ki se jim ponuja, zato je sodobna slovenska proza slabokrvna in nezanimiva. On pa mi je dokazoval, da tega niso krivi pisatelji, marveč pomanjkanje snovi.

"Kaj pa vam nudi to naše na vseh straneh omejeno in tako malo razgibano življenje?" se je pritoževal. "Za veliki tekst je treba velikih dogodkov. Pri nas pa se nikoli ne zgodi nič velikega; mi smo provinca, naše življenje je samo luža, v kateri se ne bodo nikoli vzdignili valovi kakor na oceanu. Pisatelji velikih narodov hodi jo po svetu, odpirajo se jim novi horizonti, življenje spoznavajo z vseh strani in lahko pišejo zanimive knjige o svojih doživetjih in spoznanjih. Slovenski pisatelj pa se skoro ne more premakniti po svetu, nima sredstev za to, naše dogajanje je revno na idejah, velikih dogodkih in zanimivih ljudeh. Kaj hočeš, smo pač provinca in konec!"

"Pa napiši roman o tragičnem občutju mladega slovenskega rodu, ki je ujet v tem idejnem brezvetrju in zaprt med naša ozka obzorja! To bo gotovo zanimiv roman," sem mu ugovarjal.

"Pa ga napiši ti!" je odgovoril in se nekoliko cinično nasmehnil, kakor je bila njegova

navada.

Pri razgovorih v zaporih sem večkrat mislil na A. K. in na najine literarne prepire. Slišal sem, da je odšel k partizanom. "Kaj neki misli sedaj?" sem premišljeval, "ali je zadovoljen z valovjem, ki ga je dvignil svetovni vihar v naši slovenski luži?" Morda pa bo eden tistih velikih pisateljev, ki bodo ustvarili na osnovi apokaliptičnih dogodkov in iz grozotnih človeških doživetij te vojske veliki tekst slovenske književnosti?" Sleherni med nami je bil prepričan, da se bo iz teh doživetij rodil naš veliki tekst, da bo epika osvobodilne vojske proti nemškemu in laškemu okupatorju ustvarila slovenski roman, kakršnega smo si želeli.

Namen sledečega pisma je, prikazati na kratko, kako je slovenska povojna proza opravila te upe odnosno kako je s svobodo misli in umetnosti v Sloveniji in sploh v Jugoslaviji.

Najvidnejši in obenem nekaj službeni predstavnik slovenske povojne proze je MIŠKO KRANJEC. Prve čase po vojski so ga komunistični prvaki gledali nekoliko po strani zaradi njegovega strahopetnega vedenja med vojsko. Že l. 1941 so v Ljubljani govorili, da so ga Madžari ubili, toda izkazalo se je, da ni bilo tako. — Miško se je dobro skrtil. Šele aktivist Franček Majcen, ki je v pozni jeseni leta 1944 organiziral ljudski odpor proti Nemcem in Madžarom v Slovenski krajini tostran in onstran Srebrnega brega (v Porabju), ga je komaj izbežljal iz njegovega dobro zakamufiranega bunkerja, iz katerega se dotlej skoro ni ganil, in ga napolnil na partizansko ozemlje v Belo krajino. To mi je pripovedoval Majcen sam.

Miško Kranjec je izdal v jeseni leta 1945 zbirko ljudskih novel z naslovom "Tihozitja in pesjaži". Kritika jo je sprejela zelo hladno. To so podobe iz osvobodilne vojske. Vanje je skušal zajeti nekaj tiste grozovitosti, ki jo je doživljalo slovensko ljudstvo pod okupatorjem, vendar človeka ne presunejo, razen par izjem. Njegov slog je preveč gostobeseden, nabrekli in spominja na časopisne reportaže. Kritika jim je očitala nedoživetost. V resnici so te podobe mnogo slabše kakor novele, ki jih je napisal pred vojsko.

Kmalu nato je izšel Kranjčev vojni roman "Pesem gora", — "povest partizanskih kurirjev", ki je v umetniškem pogledu še slabša, napravlja popolnoma začetniški vtis. V tem romanu je K. želel prikazati junaštvo partizanskih kurirjev, ki so opravljali svojo dolžnost v stalnem strahu pred zasedami in izdajami in ob vsakem vremenu. Iz tega hotenja pa se je rodilo slabotno delo, morda najslabše dosedanje Kranjčeve večje delo, nekaka ponesrečena zmes naturalizma in romantike v reportažnem slogu, ki spominja malce na nekdanja Magajnova dela, katerih pa ne dosega po izrazni svežosti. Vse je notranje množko manj doživeto kakor "Tihozitja in pesjaži" in bralca ne zagrabi. Vsa zgodba visi nekako v zraku in je tako malo prežeta z resničnim občutjem tistih dni in s pravim vonjem slovenske zemlje, ker se dogaja dejanje v planinah, ki so Mišku Kranjcu kot umetniku tuj svet, hkrati pa tako slabo izraža dušo slovenskega človeka v osvobodilni vojski, da bi se lahko godila koder koli. — (Dalje prihodnjič)

SPOMINSKA AKADEMIJA

4. junija ob 4 pop. v SND na St. Clairu

Vse vstopnice po \$1

KARL MAUSER:

KAPLAN KLEMEN

ROMAN

Zdaj Klemen udari naravnost.

"Ljubim odkrite ljudi; kakaj vsako hinavščina je umor. Težko mi je, da je prišlo do tega, da so nekateri razgrnili svoja srca in sem moral videti, da so pobeljeni grobovi. Daleč so prišli nekateri. Mislijo, da so že na zadnji stopnici pred nebesi, pa še ubijajo z jezikom. Zalosno, da so vmes ljudje, ki hočejo veljati za steber značajnosti."

Močilnikarjevi glavi so se pridružile še nekatere. Po cerkvi gre težka poparjenost.

Mirno, brez hitre zaključitve Klemen pridigo.

"Ne ubijajte. Ne s kolom, ne z besedo, ne berača, ne gospoda! Ljubezen, ki je naš Gospod Jezus Kristus sam, naj zadržuje naše čute, da nikdar v življenju ne bomo kajni, temveč pomeni služabniki svojih bratov, s katerimi bomo nekoč delili dediščino našega nebeskega Očela. Amen."

Klemen je tiho utonil s prižnice in po vsej cerkvi je šel globok vzdih.

Močilnikar je bil vesel, da so zabučale orgle. Na skrivaj je z robcem potegnil preko potnega čela.

Klemen se je čutil olajšene in mirnejšega. Zlil je iz sebe, kar ga je tiščalo.

Ko je odhajal iz cerkve, je prvega srečal Matičevca. Visoko je privzdignil klobuk in glasno pozdravil.

Vsem je bilo nerodno. Čcio župniku.

"Prav, da ste povedali. Jaz bi težko. Saj boste razumeli. Vi boste nekoč odšli, jaz pa bom moral ostati. In nerodno je, če si s svetno oblastjo skregan. Povsod ti potlej pripravljajo ovire."

"Vem, razumem." V Klemenovi duši je vendar grenkoba. Boje se navadnega človeka, in se celo za pravico boje spustiti se v boj z njim.

V terek je dobil pismo Kremenčevega študenta. Nič prida novice. Jakopin je omagal. Resnik ga je pridobil s podporo. Žena mu je legla in v obupu je segel po ponujeni pomoči.

Resnik dela z vso silo. Ni pravega človeka, ki bi se mu uprl in postavil po robu. Modriš se še drži, toda Resnik in Križnar sta vsak dan nad njim. Težko, da bo vzdržal. Sploh je videti, da je vsa "Sibirija" prišla v gibanje. Kruha ni in ljudje se oklepajo vsakega gesla, ki jim obljubuje boljše življenje.

Resnik zna. Klemenu je težko v duhu vidi Jakopina, kako z obupom gleda umiranje svoje žene in ji re more pomagati. Vidi, kako težko se je držati tistim, ki Resniku ne zaupajo. Kaj naj počne, ko so osamljeni in nimajo nikjer opore!

Te novice so ga potrle do kraja. Čutil je, kako je še ves navezan na preproste, beraške ljudi in misel, da jim ne more prav nič pomagati, ga je žgala. In škofija molči.

Z vsem naprom se skuša iztrgati iz objema grenkih misli. Prepričati hoče samega sebe, da je postavljen na najboljšje mesto in da more ravno tu razviti vse svoje sile.

Ta da misel ni nič trdna, nič prepričljiva. Klemen čuti, da ne bo prej miren, dokler ne zve, kaj misli ordinarij s "Sibirijo."

XVII. ŠKOFIJSKI LIST
Mist Dominus verbum suum. Ps. 106)*
(* Poslal je Gospod svojo besedo)

Klemen stoji ob oknu in gleda na vrt. V roki obrača pismo in skoraj ne more verjeti, da mu je pisal Jernej. Docela sta se zgrešila. Zdaj pa se je nenadoma oglašil in še s tako prošnjo.

"Zaklel sem se, če boš kdaj prišel do duhovnika, da me boš poročil. Prosin Te, pridi. Zvedel sem za tvoj naslov pri Moškaju. Upam, da mi prošnje ne boš odbil. Tudi Ančka želi, da bi prišel.

Klemen se rahlo smehlja. Vsa preteklost mu je stopila pred dušo, vse težke borbe semeniških let, vse ure z Jernejem, še tista težka samota, ki je nastala v njem po Jernejevem odhodu iz semenišča.

Gleda v pismo in mu je toplo pri srcu. Nato sede, vzame karto in zapiše z velikimi črkami.

"Pridem, pridem." Poroka je bila skromna, toda prisiščna. Klemen se je na moč razživel. Ni se mogel Jerneja nagledati. Popolnoma se je spremenil, videti je bil možat in močan.

"Službo imam na Okrožnem uradu. Veš, z jusom sem poskusil. Nič ni z njim. Profesorska je pa še slabša. Jus je presuh, profesorska pa križeva. Če nimaš plašča, ki bi ga znal obračati po vetru, ne boš prišel daleč."

Klemen se je zasmel, Jerneja pa zamahnil z roko. "Najboljše, da se zakleneš v družinico, svetu pa pokažeš bodečo kot jež. Sicer te koj vprežejo v politiko in potlej moraš igrati medveda. Nekateri ne vedo, da ga igrajo, drugi pa vedo, pa ga vseeno igrajo, ker jim tako boljše nese. Zlodej jih vzemi!"

Tudi spomine sta obudila. Ančka se je smejala, nerodno pa ji je vendarle bilo.

Ko se je proti večeru Klemen poslovil, je obema segel v roko. "Dobro vozita, pa glejta, da bom kmalu kaj krstil."

Dobrih štirinajst dni po Jernejevi poroki, je Klemen dobil drugo pismo. Pisal mu ga je Kremenčev Janez. "Danes je umrla Jakopinka." Potlej so bile malenkostne novice.

Klemen je spustil roke na mizo in se zastrel po sobi. Začutil je globoko potrtost. Nato se mu je zazdelo, da sliši jok Jakopinovih otrok in žalostno gruljenje grlic nad vrati.

Par išče sobe
Mlad zakonski par išče 3 ali 4 neopremljene sobe v slovenski naselbini na vzhodni strani mesta, v St. Clair sekciji. Kdor ima kaj primernega, je proščen, da pokliče EX 1-8965. (x)

MAX'S AUTO BODY SHOP
MAX ZELODEC, lastnik
1109 E. 61st ST.
TEL. UTah 1-3040
Se priporoča za popravila in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

Sv. Ciril v New Yorku vabi

New York. — Na binškočno nedeljo ima naša fara svojo pomladno prireditev v dvorani na Osmi. Začetek bo ob štirih popoldne v cerkvi, kjer bodo običajne šmarnice s petimi litanijami Matere božje. Potem bo v dvorani pester program na odru, ki bo vključeval nastop pevskega društva DOMOVINA, razne kratke dramatične prizore in še kaj. Končno bo nastopil zelo spreten čavornik, ki smo ga nalašč za to priliko importirali iz Evrope. Mož sliši sicer na ime Pust, pa mu to ime ne paše, o čemer se boste sami na licu mesta prepričali. Zato pridite vsi v dvorano na OSMO v nedeljo 28. maja ob zgoraj označeni uri. Po programu prista zabava. Lepo vabi Cerkveni odbor.

Par besed o najlepšem jezeru v Ameriki
Lake Geneva, Wis. — Geneva jezero slovi kot najlepše v Ameriki. Prijelo se ga je ime "The Switzerland of America."

V resnici je res nekaj takega. Voda v kopalniščih je čista, da vidiš sleherni kamenček na dnu. Jezero meri na okrog z obrežjem 29 milj. Je podolgovate zavite oblike.

Od letoviščarjev in počitni-karjev se kaj pogosto čuje, ki pridejo v ta letovišča okrog tega jezera, da je to eno najlepših jezer in da mnoga druga jezera so v primeri s tem jezerom kakor kake vaške luže.

Zadnja leta prihajajo v ta kraj ljudje iz mnogih bližnjih mest, kot iz Chicage, Milwaukee, Racine, Joliet, Rockforda in celo iz daljnega New Yorka in še iz drugih krajev in kupujejo tu zemljišča in gradijo svoje poletne koče. Nekateri večje, drugi manjše, kakor že morejo. Tudi par Slovencev je v tej okolici ob jezeru. V Williams Bay, v Cedar Point Parku, ki je oddaljen od mesta Lake Geneva kakih 6 milj proti zapadu ima krasno vilo ob jezeru naš znan jolietki veljak Mr. Frank Gospodarich (po domače Cookie), glavni odbornik KSKJ. Kako miljo in pol proti mestu Lake Geneva ima svojo poletno hišico pisec teh vrstic na skoro najvišji točki Sunset Hills, odkjer je razgled daleč na okrog po jezeru. Človeku se zdi, kakor bi gledal s slikovite Trške gore, doli na novomeške nižave na Dolenskem ob Krki. Na južni strani jezera v Button Bay pa ima svojo poletno hišico rojak Frank Schonta, električar in trgovec z električnimi predmeti v Chicagi. Na počitnice pa jih pride v poletnem času več v te kraje.

Po jezeru vozijo izletniški parniki, s katerih si izletniki ogledujejo obrežje in divno okolico.

V Cedar Point Parku Original, par blokov od Gospodaričeve vile je podpisani zgradil na dveh lotih 120x125 na vogalu Rogers in Humboldt Parkway, krasno šest sobno vilo "Certigrade National Home" tipa, z gretjem na plin in z vso drugo udobnostjo in z garažo. Hiša je napravljena za prodaj in če bi se kak Slovenec za kaj takega zanimal, naj jo pride pogledat, dokler ni prodana. Vhod v Park je s ceste številka 36, malo predno se pride v Williams Bay, ob vhodu je številka pomolov na

jezeru 150 -248, tam se zavije v Park in druga ulica počez je že Rogers Parkway, potem na levo tri bloke in ste na vogalu Rogers in Humboldt.

Geneva jezero je obdano z lepimi divnimi grebeni in grički in je kakor nekako božje ogledalo, v katerem se ogledujejo sosedni planeti sopotniki, ki dvorijo v vsejmiru materji zemlji. Yes, naš zemeljski svet ga nosi v svojem žepu kot dragoceno božje ogledalo. Kraj, ki ga je težko najti lepšega.

Iz Chicage do tu je 70 milj, iz Milwaukee okrog 45 milj in do sloveče božjepoti Svete gore nad Milwaukeejem je okrog 40 milj.

Ko se spomladi ogreje in začno prihajati z juga ptice nazaj v severne kraje, prično z njimi prihajati tudi letoviščarji in počitničarji z juga in promet v tem mestu živahno oživlja. To traja tja do Delavskega praznika. Potem se družine vračajo, posebno oni, ki imajo otroke za v šolo. Starjši pa ostanejo tu do novembra, dokler je lepo jesensko vreme.

Pozdrav čitateljem lista!
John Jerich,
Rt. No. 2, Sunset Hills,
Lake Geneva, Wis.

DELO DOBIJO
Za hišno delo
Sprejme se ženska za splošna hišna dela; ima svojo sobo in kopalnico, jako dobra plača. — Služba je v Shaker Heights. Pokličite YE 2-3075 ali SK 1-5739.

Moške se sprejme
Sprejme se moške za tovarniško delo. Predznanje ni potrebno. Plača od ure. Zglasite se v
Dill Mfg. Co.
700 E. 82. St.
UT 1-205 (106)

MALI OGLASI
Soba se odda
Odda se eno sobo za 2 dekleti. Si lahko tudi kuhati. Vprašajte na 6920 Bayliss Ave. Tel. — HE 1-3496. (104)

Hiša naprodaj
Nahaja se na 1137 E. 67 St. in je odprta za ogled. Ima 5 sob, kopalnico ter utilitetno sobo v prvem nadstropju. 1 soba zgoraj; lepa klet, lep lot. Lastnik prodaja radi selitve. Podrobnosti da J. J. Cutter Realty CL 1-5656. (104)

ženitvena ponudba
Slovenec želi znanja s Slovenko srednjih let radi poznejše ženitve. Predpogoj z lepo preteklostjo ter plemenitostjo srca. Premoženje postranska zadeva. Dopise, če mogoče s sliko, je poslati na upravo tega lista pod "Srečno življenje v Kanadi." (104)

Soba se odda
Odda se 1 sobo moškemu, lahko dobi tudi hrano, če želi. Vprašajte na 6705-1/2 Bonna Ave. tel. EN 1-2603. —(104)

Iščejo stanovanje
Trije odrasli, ki vsi delajo, iščejo 4 ali 5 sob. Kdor ima kaj, naj pokliče HE 1-2858 med 5 in 6:30 pop. (103)

Stanovanje iščejo
Zakonski par z otrokom išče 4 ali 5 sob v st. clairski okolici Dasta lahko dobra priporočila Kdor ima kaj primernega, naj pokliče EN 1-4351. Plačajo od \$40 do \$45 na mesec. (103)

jezeru 150 -248, tam se zavije v Park in druga ulica počez je že Rogers Parkway, potem na levo tri bloke in ste na vogalu Rogers in Humboldt.

Geneva jezero je obdano z lepimi divnimi grebeni in grički in je kakor nekako božje ogledalo, v katerem se ogledujejo sosedni planeti sopotniki, ki dvorijo v vsejmiru materji zemlji. Yes, naš zemeljski svet ga nosi v svojem žepu kot dragoceno božje ogledalo. Kraj, ki ga je težko najti lepšega.

Iz Chicage do tu je 70 milj, iz Milwaukee okrog 45 milj in do sloveče božjepoti Svete gore nad Milwaukeejem je okrog 40 milj.

Ko se spomladi ogreje in začno prihajati z juga ptice nazaj v severne kraje, prično z njimi prihajati tudi letoviščarji in počitničarji z juga in promet v tem mestu živahno oživlja. To traja tja do Delavskega praznika. Potem se družine vračajo, posebno oni, ki imajo otroke za v šolo. Starjši pa ostanejo tu do novembra, dokler je lepo jesensko vreme.

Pozdrav čitateljem lista!
John Jerich,
Rt. No. 2, Sunset Hills,
Lake Geneva, Wis.

DELO DOBIJO
Za hišno delo
Sprejme se ženska za splošna hišna dela; ima svojo sobo in kopalnico, jako dobra plača. — Služba je v Shaker Heights. Pokličite YE 2-3075 ali SK 1-5739.

Moške se sprejme
Sprejme se moške za tovarniško delo. Predznanje ni potrebno. Plača od ure. Zglasite se v
Dill Mfg. Co.
700 E. 82. St.
UT 1-205 (106)

MALI OGLASI
Soba se odda
Odda se eno sobo za 2 dekleti. Si lahko tudi kuhati. Vprašajte na 6920 Bayliss Ave. Tel. — HE 1-3496. (104)

Hiša naprodaj
Nahaja se na 1137 E. 67 St. in je odprta za ogled. Ima 5 sob, kopalnico ter utilitetno sobo v prvem nadstropju. 1 soba zgoraj; lepa klet, lep lot. Lastnik prodaja radi selitve. Podrobnosti da J. J. Cutter Realty CL 1-5656. (104)

ženitvena ponudba
Slovenec želi znanja s Slovenko srednjih let radi poznejše ženitve. Predpogoj z lepo preteklostjo ter plemenitostjo srca. Premoženje postranska zadeva. Dopise, če mogoče s sliko, je poslati na upravo tega lista pod "Srečno življenje v Kanadi." (104)

Soba se odda
Odda se 1 sobo moškemu, lahko dobi tudi hrano, če želi. Vprašajte na 6705-1/2 Bonna Ave. tel. EN 1-2603. —(104)

Iščejo stanovanje
Trije odrasli, ki vsi delajo, iščejo 4 ali 5 sob. Kdor ima kaj, naj pokliče HE 1-2858 med 5 in 6:30 pop. (103)

Stanovanje iščejo
Zakonski par z otrokom išče 4 ali 5 sob v st. clairski okolici Dasta lahko dobra priporočila Kdor ima kaj primernega, naj pokliče EN 1-4351. Plačajo od \$40 do \$45 na mesec. (103)

Iščejo stanovanje
Trije odrasli, ki vsi delajo, iščejo 4 ali 5 sob. Kdor ima kaj, naj pokliče HE 1-2858 med 5 in 6:30 pop. (103)

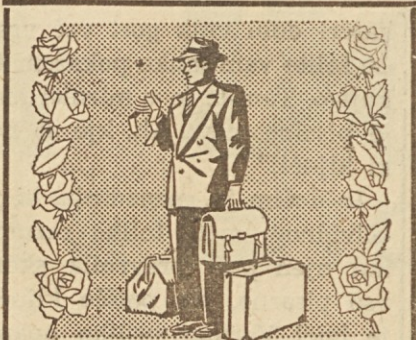
Stanovanje iščejo
Zakonski par z otrokom išče 4 ali 5 sob v st. clairski okolici Dasta lahko dobra priporočila Kdor ima kaj primernega, naj pokliče EN 1-4351. Plačajo od \$40 do \$45 na mesec. (103)

Stanovanje iščejo
Zakonski par z otrokom išče 4 ali 5 sob v st. clairski okolici Dasta lahko dobra priporočila Kdor ima kaj primernega, naj pokliče EN 1-4351. Plačajo od \$40 do \$45 na mesec. (103)

Stanovanje iščejo
Zakonski par z otrokom išče 4 ali 5 sob v st. clairski okolici Dasta lahko dobra priporočila Kdor ima kaj primernega, naj pokliče EN 1-4351. Plačajo od \$40 do \$45 na mesec. (103)

Stanovanje iščejo
Zakonski par z otrokom išče 4 ali 5 sob v st. clairski okolici Dasta lahko dobra priporočila Kdor ima kaj primernega, naj pokliče EN 1-4351. Plačajo od \$40 do \$45 na mesec. (103)

Stanovanje iščejo
Zakonski par z otrokom išče 4 ali 5 sob v st. clairski okolici Dasta lahko dobra priporočila Kdor ima kaj primernega, naj pokliče EN 1-4351. Plačajo od \$40 do \$45 na mesec. (103)

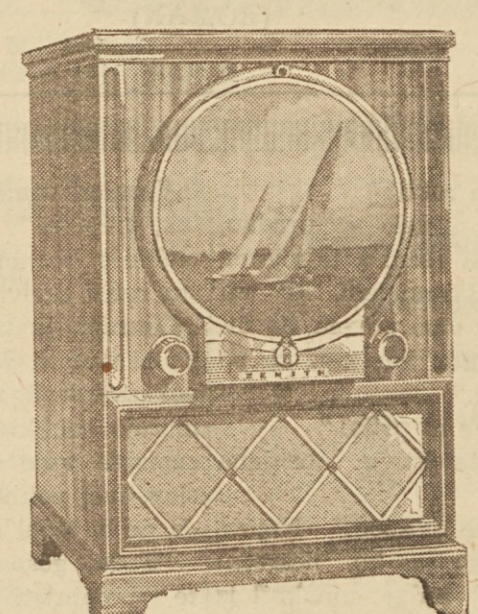
Lonesome for her?
Tell her with
Flowers
from
CENTA
slovenska cvetličarna
CVETLICE ZA VSE PRILIKE
STANLEY in JULIE CENTA,
lastnika
1551 Hayden Ave.
Phone: GL 1-6876
Res.: GL 1-1539

Ameriška zračna pošta
prenese nad 500,000 pisem dnevno.

For your VACATION
Welcome to
CHRISTIANA LODGE
Slovenian Resort
• The Hotel has 30 rooms with connecting showers, Central dining room, with American slovenian cooking, All sports, private beach, boating and fishing, Cater to overnight guests, 260 miles from Cleveland. Located on U.S. 112. Write for folder.
CHRISTIANA LODGE
Dominik Krasovec, Prop.
P.O. Edwarsburg, Mich.
Phone 9126 F5

Vi imate lahko prvi sedež, ko gledate žogoigro na televiziji in to kar doma. Pridite k nam, da vam razkažemo najboljše vrste

televizijo izdelka ZENITH
Velik 16-inč. je samo \$359.55

1950 Zenith "Lincoln" Television Console with new "Super-Range" chassis, built-in "Picturemagnet" aerial and Glare-Ban "Black" Blaxide tube, 165 sq. in. Screen. Exquisite cabinet of genuine Mahogany veneers, with all of Zenith's advanced features of their best.

1950 Zenith "Lincoln" Television Console with new "Super-Range" chassis, built-in "Picturemagnet" aerial and Glare-Ban "Black" Blaxide tube, 165 sq. in. Screen. Exquisite cabinet of genuine Mahogany veneers, with all of Zenith's advanced features of their best.

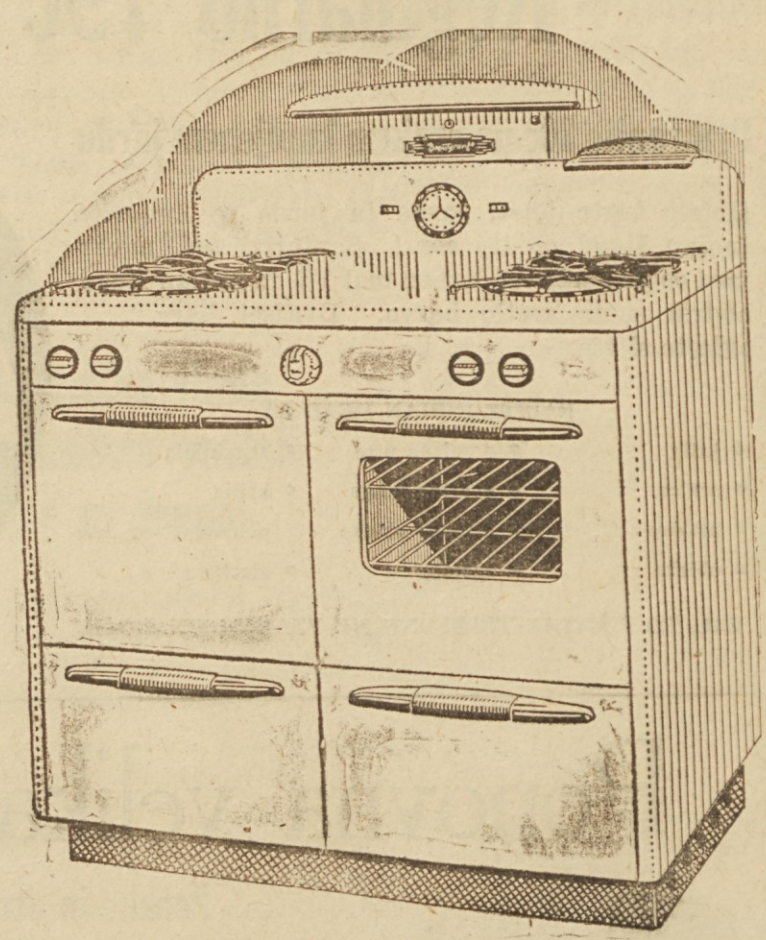
Odprto v ponedeljek, četrtek in soboto do 9:00
V torek in petek do 6:00—Zaprto cel dan v sredo

BRODNICK BROS.
APPLIANCES & FURNITURE STORE
16013-15 WATERLOO RD. IV 1-1900—IV 1-6072

SPOMNITE SE S KAKIM DAROM
SLOVENSkih BEGUNCEV!

Prihranite \$50 na ODIN 50 obletnica modela 114
BEAUTYRANGE na PLIN pri
W. F. Hann and Sons

Regularno \$179.50
prodajna cena
\$129.50
2 električna stika
Električna ura in časovnik
Pripravna svetilka
Vrata iz stekla na peči
Luč v peči
Universal burnerji udobno razdeljeni
Na debelo izolirana
Brezdimni broiler
Robert Shaw kontrola peči
Polna 38 inč. peč
Odobrena od American Gas Association

Kupite z majhno gotovino takoj in lahka tedenska ali mesečna odplačila

"Kuhajte s plinom"

W. F. HANN & SONS
"Since 1907" MU 1-4200
15505 EUCLID AVE. at TAYLOR
Odprto v torek in četrtek zvečer do osmih
SLUŽIMO GREATER CLEVELANDU OD 1907
GOVORIMO SLOVENSKO
Mario Kolenc Louis Planinc

MAKE
ONE A DAY
MULTIPLE VITAMIN CAPSULES
YOUR BUY WORD
When you want vitamins that are potent—
Guaranteed full potency, as shown on the label.
Easy and Convenient to take.
Economical—
Ask your druggist for One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules. Take one capsule each morning and you can forget all about vitamins until next day.
Each capsule contains the full basic daily needs of the five vitamins whose requirements in human nutrition have been established.
MILES LABORATORIES, INC.
Elkhart, Indiana

Jos. Zele in Sinovi
POGREBNI ZAVOD
6502 ST. CLAIR AVENUE Tel.: ENdicott 1-0583
COLLINWOODSKE URAD
432 E. 152nd STREET Tel.: IVanhoe 1-3118
Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago. Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.

Prevarani detektiv

(ROMAN)

"In kaj so rekli?"
 "Gospoda ni bilo v uradnu, toda govoril sem s tajnikom, gospodom Casimirjem, ki mi je rekel, naj vam povem, da ni kar ne skrbite, ker mož se bo gotovo vrnil."
 "Pa vendar ni prišel."
 In proti detektivu obrnjena reče:
 "Slišali ste, gospod." Najbrž je mislila, da se bo nesrečni vpraševalec sedaj umaknil iz hotela.
 Toda Vernier ni kaj takega nameraval. Ostal je mirno na mestu.
 "Stvar je jako sitna za mene," reče. "Sedaj me še bolj skrbi kot prej, ker sem prepričan, da je mož, katerega ste mi opisali, v resnici oni, katerega iščem."
 "Toda, gospod, kaj naj še naredim?"

Vernier pomišlja je za trenutek, grize se v ustnice in pre-mišlja kot bi skušal na mestu rešiti skrivnost.
 Vernier je pomišljeval, kako bi napotil žensko, da bi mu pokazala knjigo gostov, kamor morajo vsi, ki pridejo v hotel, zapisati svoje ime in svoj naslov, svoj poklic; toda bal se je, da ne bi izdal svojega poklica.
 "Toda, gospa, ali se ne morete spominjati imena, ki ga je imel ta gost. Ali je bilo May? Dajte, pomislite nekoliko—May—May!"
 "Ah, kako morem vse držati v glavi!"
 "Priporočljivo bi bilo, da bi sleherni gost vpisal ime in poklic v hotelsko knjigo. To navado imajo v Angliji."
 "Saj se tudi pri nas vpisujejo," odvrne ženska. "V ta namen imam posebno knjigo, v kateri dobi vsak gost več vrst. Če želite vam lahko pokažem to knjigo. Tam-le je v miznici moje pisalne mize. Ah, kje so neki ključ!"
 In dočim je gospodinja, ki je očitno imela toliko razuma kot njen ptič, prevrnila skoro vso pisarno, da poišče ključ, je imel Vernier priliko opazovati njeno postavo. Bila je pri štiridesetih letih z obilico lahnih las in precej čedne postave. Bila je še dobro ohranjena — se reče — bila je čvrsta in zdrava na videz. Njen glas je bil čist in nekako pojoč, njeno obnašanje prijeto brez vsake nečimernosti.
 "Ah!" vzklikne, "končno sem našla nesrečne ključe."
 Ženska odpre miznico, vzame ven register in začne listati po knjigi.
 Končno najde zaželjeno stran.
 "Nedelja, 20. februarja," reče. "Glejte, gospod, tu, v sedmi vrsti — May brez krstnega imena — tujezemski umetnik — prihaja iz Leipziga — brez vsakih listin."
 Ko je Vernier napol zmešan preiskoval zapisnik, je ženska vzkliknila:
 "Aha, sedaj vem, zakaj se nisem mogla spomniti imena —

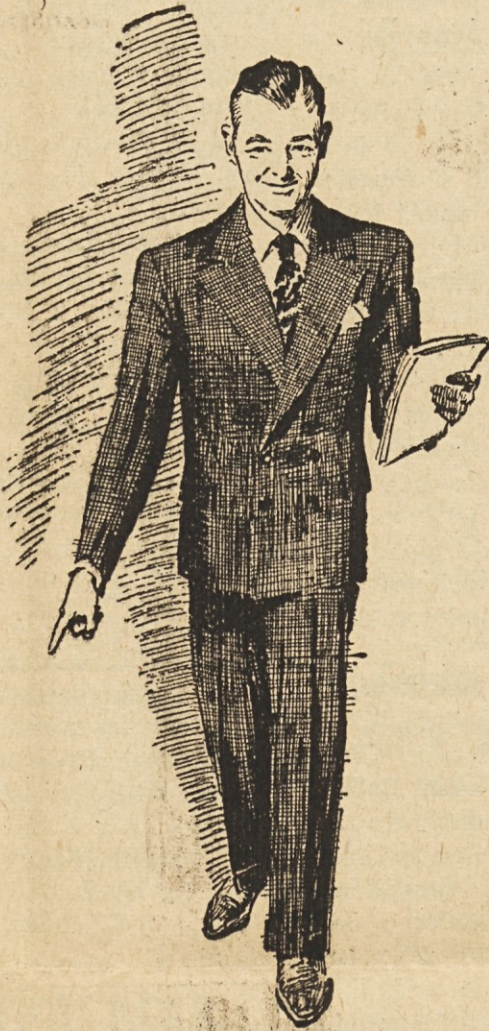
ga dovolj!"
 "Oprostite, prosim," pravi Vernier, ko je opazil svojo napako. "Se eno vprašanje. Ali je kovčeg tega moža v vaši posesti?"
 "Gotovo."
 "Storili bi mi veliko uslugo, če bi pokazali kovčeg."
 "Vam naj ga pokažem?" vzklikne lepa hotelirka nevoljno. "Kaj pa mislite, da sem? Kdo ste vi?"
 "V pol ure boste zvedeli!" odvrne detektiv, ki je dognal, da je vsako nadaljnje vpraševanje zaman.
 V naglici odhiti iz urada. Zunaj na ulici skoči v kočijo, kjer pove vozniku naslov policijskega komisarja dotičnega okraja. Obljubil mu je pet frankov nagrade, če na vso moč požene konja! In res sta konja švigni-

la kot blisk naperj.
 Vernier je bil srečen, ker je našel komisarja doma. Povedal je, kdo je ter so ga peljali nemudoma v sobo komisarja.
 "Ah, gospod," kriči Vernier. "Pomagajte mi!"
 Na kratko pove vso zgodbo. In ko konča se oglasi komisar:
 "Res je, da so prišli me obvestiti, da je mož zginil. "Casimir me je danes zjutraj tozadevno obvestil."
 "Prišli — so vas — obvestiti —" jeclja Vernier.
 "Da, včeraj, toda bil sem silno zaposlen. In sedaj, fant, kako naj vam postrežem."
 "Pridite z menoj, gospod, prisilite jih, da mi pokažejo kovček. Tu je polnomočnica — zaporno povelje od preiskovalnega sodnika za vsak slučaj. Ne-

zgubite nobenega časa. Spodaj čaka kočija pri vratih."
 "Tako greva na pot!" reče komisar.
 In ko sta se nahajala v kočiji, reče mladi detektiv:
 "In sedaj, gospod, dovolite mi vprašati, če poznate to žensko, ki je lastnica hotela Mariembourg?"
 "Da, prav dobro jo poznam. Ko sem pred šestimi leti prvič prišel v ta okraj, še nisem bil poročen, in sem precej časa bil na hrani pri tej gospej. Casimir, moj tajnik, je še vedno tam na stanovanju in hrani."
 "In kakšna ženska je to?"
 (Dalje prihodnjč.)
 — Ko so iz Amerike poslali prvi tobak v Evropo, so ga tam rabili ne za kajenje pač pa kot uspavalno sredstvo.

Ali lahko spoznate to orodje?

dosti pomenijo v vašem vsakdanjem življenju

Dobro orodje je važno za prvovrstno električno posluho. Dobro orodje nam omogoči napraviti delo hitreje, boljše in varneje.

Orodje, ki ga tukaj vidite, je samo 4 razne vrste iz 25,000 raznih orodij in pripomočkov, ki jih rabijo uslužbeni pri Illuminating Company družbi pri svojem vsakdanjem delu.

Vsega skupaj ima družba investiranega od klešč do generatorjev okrog \$50,000 za vsakega uslužbenca.

Naša skupna investicija v orodju je \$250,000,000. Pošteno povračilo od te investicije vsako leto, je naša prva odgovornost — zanimanje v vas, odjemalce, kot tudi zanimanje za naše investicije.

Samo s tem, da zaslužimo pošteno plačo za investiran denar v našem podjetju lahko privabi več kapitala, da prekrbi več in boljše električne posluhe, kakor jo zahtevajo naši odjemalci.

1. ZA PLEZANJE PO DROGIH ALI "OSTROGA"—Delavec na žicah nosi par takih, ki jih ima privezane na nogah, kadar pleza na droge.

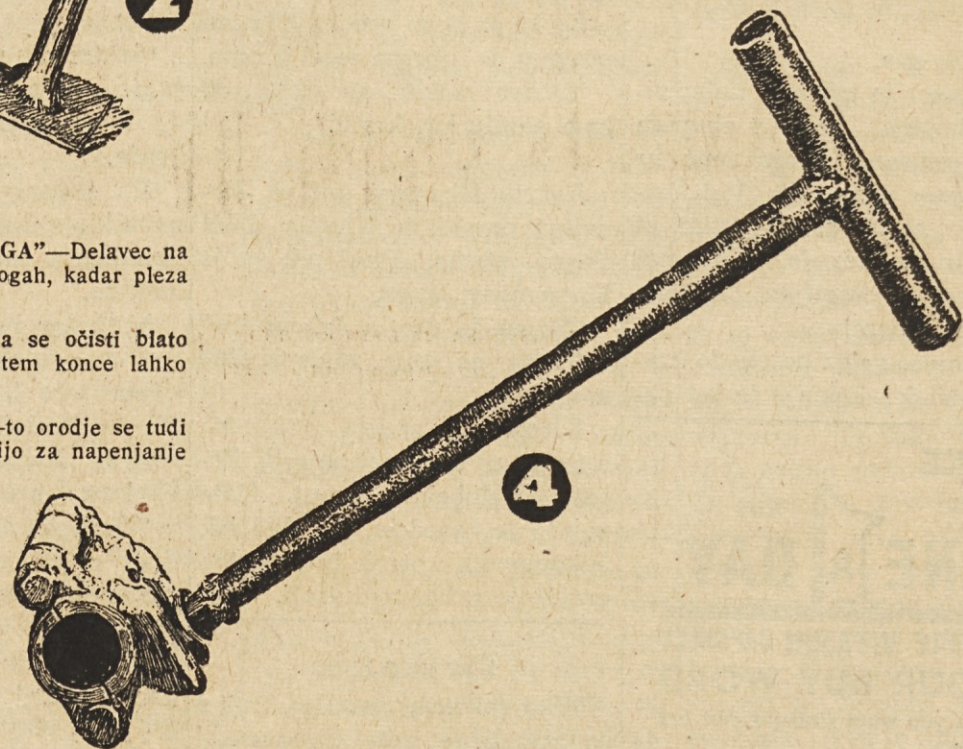
2. DRGAČ ŽICE ALI "BRIVEC"—se rabi, da se očisti blato zunaj žice, ki so pokrite s svincem, da se potem konce lahko zvari in zatopi.

3. PRIPENJAČA ALI "PRIJEMALEC ŽICE"—to orodje se tudi imenuje "COME-A-LONG," ker ga delavci rabijo za napenjanje žice.

4. STISKALEC ZA STIKE—to je posebno orodje, ki so ga izumili v naših tovarnah. Rabi se ga za stik dveh koncev žice s tem, da se ovije okrog njega "connector."

Odgovori

1. ZA PLEZANJE PO DROGIH ALI "OSTROGA"—Delavec na žicah nosi par takih, ki jih ima privezane na nogah, kadar pleza na droge.
2. DRGAČ ŽICE ALI "BRIVEC"—se rabi, da se očisti blato zunaj žice, ki so pokrite s svincem, da se potem konce lahko zvari in zatopi.
3. PRIPENJAČA ALI "PRIJEMALEC ŽICE"—to orodje se tudi imenuje "COME-A-LONG," ker ga delavci rabijo za napenjanje žice.
4. STISKALEC ZA STIKE—to je posebno orodje, ki so ga izumili v naših tovarnah. Rabi se ga za stik dveh koncev žice s tem, da se ovije okrog njega "connector."

The Illuminating Company
 ALWAYS AT YOUR SERVICE
 IN THE BEST LOCATION IN THE NATION

Tune in "TEN O'CLOCK TUNES"—All Hit Tunes, All Top Stars—15 Shows a Week—Mornings at 10 WGAR and WICA—Evenings at WHK

MI DAJEMO IN ZAMENJAMO EAGLE ZNAMKE

THE MAY CO.'S BASEMENT

Nekaj posebnega

Nekoliko druge vrste in mill dolžin

INDIAN HEAD Regularno 79c bombaž

Prihranite 30c na vsakem kupljenem jardu

Hoteli boste imeti jarde in jarde te čudovite Indian Head po tej ceni! Sanforizirana, noben jard se ne skrči več kot en mal 1% in Indian Head obdrži svojo svetlo barvo. Dvajset barv... oglejte si vse.

49^c
 yard

RABITE INDIAN HEAD ZA:

- krila
- namizne prte
- zagrinjala
- srajce
- športno blago
- kritje
- prtičke
- otroške obleke
- pohištva
- obleke
- zastore
- slacks

ŽAL, PO POŠTI IN TELEFONU NE VZAMEMO NAROČIL

Ponovna velika pošiljka!

Ženske in otroške vse 100%

NYLON Anklets

Nekoliko neregularne iz 55c vrste

3 pare \$1

Zelo malo neregularne, fine kakovosti nekaj dražjih vrst. 100% vse nylon anklets z elastičnim robom. Izberite iz bele in vseh drugih barv. Se nosijo posebno dolgo, se lahko perejo, hitro sušijo. Mere 6 do 10 1/2.

Naročila po pošti in telefonu—Pokličite Cherry 1-3000

(Nič C.O.D. pod 2.01, davek vključen)

Basement, Hosiery Department

